

YTTRANDE

Vårt datum	Vårt Dnr:
2011-06-16	42.11
Ert datum	Ert Dnr:
2011-05-17	42.11

SACO
Box 2206
103 15 Stockholm

Yttrande över ” Uppdatering av Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK)” – SCB:s remiss dnr 2011/104

Sammanfattning

Sveriges Ingenjörer väljer att begränsa sina kommentarer till ingenjörssyrken.

- Förändringen av yrkesbenämningen ”civilingenjörer m.fl.” till ”civilingenjörssyrken” välkomnas.
- För gruppen 311 (ingenjörer och tekniker) kommer den redan orimligt stora spridningen i de yrkesverksammas yrken, och den kvalifikationsnivå som fordras för dessa, att öka ytterligare med föreliggande förslag.
- För att råda bot på spretigheten i grupp 311 anser vi att det utöver ”civilingenjörssyrken” även bör införas en grupp ”högskoleingenjörssyrken” inom yrkesområde 2. Detta bedöms också kunna få en positiv effekt på klassificeringen till gruppen ”civilingenjörssyrken”, som även den uppvisar en förhållandevis stor spridning.
- Den av SCB föreslagna strukturen innebär att ingenjörssyrkena inom både yrkesområde 2 och 3 även fortsättningsvis kommer att vara föga relevanta för statistiska bearbetningar, inte minst vad gäller lönestatistik.

Indelning av ingenjörssyrken

Vi välkomnar att SCB antar Sveriges Ingenjörers under våren framförda förslag att yrkesgruppen ”Civilingenjörer m.fl.” istället ges benämningen ”Civilingenjörssyrken”. Vår förhoppning är att detta i någon mån ska bidra till att minska risken för en sammanblandning mellan yrke och utbildning. Det mest naturliga kan av det skälet förefalla vara att helt stryka ordet ”civilingenjör” ur benämningarna, men vår intention var låta det utgöra del av en något större förändring, vilken vi rekapitulerar nedan med koppling till det aktuella förslaget.

Under avsnittet *Ej hörsammade önskemål*, i SCB:s bilaga med motiveringar till förslaget, sägs att ”yrkena som har varit föremål för diskussion om flytt motsvarar den nya definitionen av kvalifikationsnivån på yrkesområde 3”.

Det är dock svårt att se att frågan därmed skulle vara löst vad gäller ingenjörsyrkena, och inte heller är det riktigt vad förbundet avsåg vid de tidigare kontakterna med SCB.

Sveriges Ingenjörers förslag innebar också att den till "Civilingenjörsyrken" modifierade gruppen 214 skulle kompletteras med en grupp högskoleingenjörsyrken (förslagsvis i den ledigblivna 215).

Gruppen "ingenjör och tekniker" (311) anser vi däremot kunna fortleva i yrkesområde 3. Vi har alltså inte eftersträvat någon flytt av denna grupp till yrkesområde 2, utan istället att en helt ny grupp där öppnas för klassning av högskoleingenjörsyrken.

Redan idag innehar i storleksordningen 40 000 personer en högskoleingenjörs- eller teknologie kandidatexamen, och gruppen växer med uppskattningsvis 3 000 - 3 500 personer per år. Även om de examinerade till del utövar även andra yrken, bör det göra antalet tillräckligt stort för att motivera införandet av en särskild yrkesgrupp.

I motiveringsbilagan till remissen finns en beskrivning av utbildningsnivån för verksamma i vad som här benämns "högskoleingenjörsyrken" (enligt förslaget dock fortfarande "ingenjörer och tekniker"). Av denna framgår att en varierande minoritet av yrkesutövarna idag har en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. Vi menar att spridningen i gruppen därmed är så stor att den är – och förblir – oanvändbar för de flesta statistiska syften. Sveriges Ingenjörer anser att den nya gruppen för högskoleingenjörsyrken skulle kunna bidra till att öka yrkesstatistikens användbarhet.

Ett ytterligare skäl är att även högskoleingenjörsyrket, för vilket högskoleingenjörsutbildningen är ämnad enligt högskolans examensordning, skulle ges sin motsvarighet i yrkesklassificeringen. Därigenom skulle också de framtida behoven av särskilt högskoleingenjörer komma till tydligare uttryck än idag.

Effekten av vårt förslag skulle bli att ingenjörsyrken som normalt fordrar tre års högskoleutbildning tydliggörs i gruppen 215, samtidigt som teknikyrken i yrkesområde 3 skulle bli väsentligt mindre heterogen (se vidare nedan).

Det bör noteras att även om kompetensspridningen i civilingenjörsyrkena är betydligt mindre än i 311, så är den tillräckligt stor för att göra också den gruppen meningslös i de flesta statistiska sammanhang – inte minst vad gäller löner. Även klassificeringen till denna grupp skulle kunna gagnas av tillgången till en ny, och systemmässigt näraliggande grupp för högskoleingenjörsyrken.

Särskilt om kvalifikationsnivåer

Den nya definitionen av kvalifikationsnivåer för yrkesområde 3 riskerar att öka, snarare än minska den stora spridningen inom yrkesgruppen ”ingenjörer och tekniker”. Några andra relevanta yrkesgrupper för de fall där ”kandidatnivå eller motsvarande kunskaper” *inte* fordras finns helt enkelt inte att tillgå inom området. Detta förhållande är just vad vi menar att det är angeläget att åtgärda för att klassificeringen ska bli mer meningsfull i ett statistiskt perspektiv.

Skrivningen om att ”de flesta yrken i yrkesområde 3 kräver kandidatnivå eller motsvarande” har också det generella problemet att kandidatnivån inte bara kan vara ett krav i vissa yrken men inte andra, utan att kraven kan variera betydligt även *inom* yrket. I SCB:s rapport *Yrkesspridning och utbytbart på arbetsmarknaden* (Temarapport 2010:4) sägs i det avslutande faktaavsnittet:

”Resultaten bör emellertid tolkas med försiktighet eftersom yrkesgruppen ofta omfattar flera yrken och yrkena i sin tur innehåller olika arbetsuppgifter och att samma kompetenser kanske inte efterfrågas. Det kan därför röra sig om en *skenbar* utbytbart snarare än en verklig.”

Brasklappen tar möjligen större uttryckligt sikte på kompetensens *inriktning* snarare än dess *nivå*. Men när spridningen i formell utbildningsnivå är så stor som fallet är i yrkesgruppen 311, kan det antas att den i praktiken gäller bägge.

I konsekvens av vad vi anfört här menar vi att det rimliga – tillsammans med att högskoleingenjörstrycken införs i yrkesområde 2 – är att den normala kvalifikationsnivån för yrkesområde 3 i det nya systemet istället bibehålls oförändrad. Vad gäller särskilt ”ingenjörer och tekniker” skulle kvalifikationsnivån därmed omfatta tidigare och nuvarande tekniskt gymnasium (2-3 år), T4 (nya och gamla), relevanta YH-utbildningar samt kortare tekniska högskoleutbildningar.

SVERIGES INGENJÖRER

Peter Larsson
Samhällspolitisk direktör

Olle Dahlberg
Utredare